

PROGRAMA FORMATIU

Seguretat i civisme a l'entorn digital. Nivell bàsic

G146NCEF-001-00

Gener 2022

IDENTIFICACIÓ DE L'ESPECIALITAT I PARÀMETRES DEL CONTEXT FORMATIU

Denominació de l'especialitat:	SEGURETAT I CIVISME A L'ENTORN DIGITAL. NIVELL BÀSIC
Família Professional:	FORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA
Àrea Professional:	INFORMÀTICA COMPLEMENTÀRIA
Codi:	FCOI24
Nivell de qualificació professional:	1

Objectiu general

Aplicar estratègies bàsiques de protecció dels dispositius, de privacitat, de la salut i del nostre entorn per desenvolupar entorns digitals de manera responsable, segura i cívica.

Relació de mòduls de formació

Mòdul 1	Protecció bàsica de sistemes, dispositius i continguts digitals	10 hores
Mòdul 2	Iniciació a la protecció de dades personals i la seva privacitat	10 hores
Mòdul 3	Protecció bàsica de la salut, el benestar i l'entorn.	10 hores
Mòdul 4	Identitat, perfils i actuació cívica digital	10 hores

Modalitats d'impartició

Presencial

Teleformació

Durada de la formació

Durada total en qualsevol modalitat d'impartició 40 hores

Teleformació Durada total de las tutories presencials: 2 hores

Requisits d'accés de l'alumnat

Acreditacions/ titulacions	No s'exigeix cap requisit per accedir a la formació, tot i que s'han de posseir les habilitats de comunicació lingüística suficients que permetin cursar amb aprofitament la formació.
Modalitat de teleformació	A més de l'indicat amb anterioritat, els participants han de tenir les destreses suficients per ser usuaris de la plataforma virtual en la que es recolza l'acció formativa.

Prescripcions de formadors i tutors

Acreditació requerida	<p>Complir com a mínim algun dels següents requisits:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llicenciat o el Títol de Grau corresponent o altres títols equivalents en l'àmbit educatiu o TIC. - Diplomant o el Títol de Grau corresponent o altres títols equivalents en l'àmbit educatiu o TIC. - Tècnic o Tècnic Superior de la família professional Informàtica i Comunicacions o Serveis Socioculturals i a la comunitat. - Certificat de professionalitat de nivell 2 o 3 de la família professional Informàtica i Comunicacions o Serveis Socioculturals i a la comunitat. - Acreditació o formació en competències digitals avançades.
Experiència professional mínima requerida	No es requereix
Competència docent	<p>Complir com a mínim algun dels següents requisits:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Experiència docent acreditable d'almenys 60 hores en modalitat presencial o e-learning, en els darrers dos anys impartint formacions relacionades amb competències digitals. - Certificat de Professionalitat de Docència de la Formació Professional per a l'Ocupació - Màster universitari de Formació de Formadors o altres acreditacions oficials equivalents.
Modalitat de teleformació	A més de complir amb les prescripcions establertes anteriorment, els tutors-formadors han d'acreditar una formació, de com a mínim 30 hores, o experiència, de com a mínim 60 hores, en aquesta modalitat i en la utilització de les tecnologies de la informació i comunicació.

Requisits mínims d'espai, instal·lacions i equipaments

Espais formatius	Superfície m ² per 15 alumnes	Incremento Superfície/alumne (Màxim 30 alumnes)
Aula de gestió	45 m ²	2,4 m ² / alumne

Espai formatiu	Equipament
Aula de gestió	<ul style="list-style-type: none"> - Taula i cadires pel formador - Taula i cadires per l'alumnat - Material d'aula - Pissarra - PC instal·lat en xarxa amb possibilitat d'impressió de documents, canó de projecció i Internet pel formador. - PCs instal·lats en xarxa i Internet amb possibilitat d'impressió per l'alumnat. - Software específic per l'aprenentatge de cada acció formativa: <ul style="list-style-type: none"> o Paquet Office de Microsoft o Libre Office/Open Office o similar.

La superfície dels espais i instal·lacions estaran en funció de la seva tipologia i del número d'alumnes. Tindran com a mínim els metres quadrats que s'indiquen per 15 alumnes i l'equipament suficient pels mateixos.

En el cas que augmenti el nombre d'alumnes, fins un màxim de 30, la superfície de les aules s'incrementarà proporcionalment (segons s'indica a la taula en el relatiu a m²/alumne) i l'equipament estarà en consonància amb dit augment.

No s'ha d'interpretar que els diversos espais formatius identificats hagin de diferenciar-se necessàriament mitjançant tancaments.

Les instal·lacions i equipaments hauran de complir amb la normativa industrial i higiènic-sanitària corresponent i respondran a mesures d'accessibilitat i seguretat dels alumnes.

En el cas que la formació es dirigeixi a persones amb discapacitat, es realitzaran les adaptacions i ajustaments raonables per assegurar la seva participació en condicions d'igualtat.

Aula virtual

Si s'utilitza l'aula virtual han d'acomplir-se les següents indicacions.

<ul style="list-style-type: none"> ● Característiques <ul style="list-style-type: none"> - La impartició de la formació mitjançant aula virtual s'ha d'estructurar i organitzar de manera que es garanteixi en tot moment que existeixi connectivitat sincronitzada entre les persones formadores i l'alumnat participant així com bidireccionalitat en les comunicacions. - S'haurà de comptar amb un registre de connexions generat per l'aplicació de l'aula virtual on s'identifiqui, per a cada acció formativa desenvolupada a través d'aquest mitjà, les persones participants a l'aula, així com les seves dates i temps de connexió.
<ul style="list-style-type: none"> ● Altres especificacions <p>Plataforma d'aprenentatge que permeti la connexió síncrona de docents i alumnat, amb sistema incorporat d'àudio, vídeo i possibilitat de compartir arxius, la pròpia pantalla o altres aplicacions tant pel docent com per l'alumnat, amb registre dels temps de connectivitat.</p>

Si l'especialitat s'imparteix en **modalitat de teleformació**, quan hi hagi tutories presencials, s'utilitzaran els espais formatius i equipaments necessaris indicats anteriorment.

A més, en el cas de **teleformació**, s'ha de disposar del següent equipament.

Plataforma de teleformació:

La plataforma de teleformació que s'utilitzi per impartir accions formatives, haurà d'allotjar el material virtual d'aprenentatge corresponent, posseir capacitat suficient per desenvolupar el procés d'aprenentatge i gestionar i garantir la formació de l'alumnat, permetent la interactivitat i el treball cooperatiu, i reunir els següents requisits tècnics d'infraestructura, software i serveis:

- **Infraestructura**

- Tenir un rendiment, entès com número d'alumnes que suporti la plataforma, velocitat de resposta del servidor als usuaris, i temps de carrega de les pàgines web o de descarrega d'arxius, que permeti:
  - a) Suportar un número d'alumnes equivalent al número total d'alumnes en les accions formatives de formació professional per l'ocupació que estigui impartint el centre o entitat de formació, garantint un allotjament mínim igual al total de l'alumnat de dites accions, considerant que el número màxim d'alumnes per tutor és de 80 i un número d'usuaris concurrents del 40% d'aquests alumnat.
  - b) Disposar de la capacitat de transferència necessària perquè no es produeixi efecte retardat en la comunicació audiovisual en temps real, havent de tenir el servidor en el que s'allotja la

plataforma un ample de banda mínim de 300 Mbs, suficient en baixada i pujada.

- Estar en funcionament 24 hores al dia, els 7 dies de la setmana.

- **Software:**

- Compatibilitat amb el estàndard SCORM i paquets de continguts IMS.
- Nivells d'accessibilitat i interactivitat amb els continguts disponibles mitjançant tecnologies web, que com a mínim compleixin les prioritats 1 i 2 de la Norma UNE 139803:2012 o posteriors actualitzacions, segons l'estipulat al capítol III del Reial Decret 1494/2007, de 12 de novembre.
- El servidor de la plataforma de teleformació ha de complir amb els requisits establerts a la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals, pel que el responsable de dita plataforma ha d'identificar la localització física del servidor i el compliment de l'establert sobre transferències internacionals de dades als articles 40 a 43 de la citada Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, així com, en el que resulti d'aplicació, en el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques respecte del tractament de dades personals i la lliure circulació d'aquestes dades i pel que es deroga la Directiva 95/46/CE.
- Compatibilitat tecnològica i possibilitats d'integració amb qualsevol sistema operatiu, base de dades, navegador d'Internet dels més usats o servidor web, havent de ser possible utilitzar les funcions de la plataforma com complements (plug-in) i visualitzadors compatibles. Si es requereix la instal·lació d'algun suport per funcionalitats avançades, la plataforma ha de facilitar l'accés al mateix sense cost.
- Disponibilitat del servei web de seguiment (operatiu i en funcionament) de les accions formatives impartides, conforme al model de dades i protocol de transmissió establerts en l'annex V de l'Ordre TMS/369/2019, de 28 de març.

- **Serveis i suport**

- Sustentar el material virtual d'aprenentatge de l'especialitat formativa que a través d'ella s'imparteixi.
- Disponibilitat d'un servei d'atenció a usuaris que doni suport tècnic i mantingui la infraestructura tecnològica i que, de forma estructurada i centralitzada, atengui i resolgui les consultes i incidències tècniques de l'alumnat. Les formes d'establir contacte amb aquest servei, que seran mitjançant telèfon i missatgeria electrònica, han d'estar disponibles per l'alumnat des de l'inici fins al finalitzar l'acció formativa, mantenint un horari de funcionament de matí tardà i un temps de demora en la resposta no superior a 48 hores laborables.
- Personalització amb la imatge institucional de l'administració laboral corresponent, amb les pautes d'imatge corporativa que s'estableixin.

Amb l'objecte de gestionar, administrar, organitzar, dissenyar, impartir i avaluar accions formatives a través d'Internet, la plataforma de teleformació integrarà les eines i recursos necessaris a tal fi, disposant, específicament d'eines de:

- Comunicació, que permetin que cada alumne pugui interaccionar a través del navegador amb el tutor-formador, el sistema i la resta d'alumnes. Aquesta comunicació electrònica ha de portar-se a terme mitjançant eines de comunicació síncrones (aula virtual, xat, pissarra electrònica) i asíncrones (correu electrònic, fòrum, calendari, tauló d'anuncis, avisos). Serà obligatori que cada acció formativa en modalitat de teleformació disposi, com a mínim d'un servei de missatgeria, un fòrum i xat.
- Col·laboració, que permeti tant el treball cooperatiu entre els membres d'un grup, com la gestió de grups. Mitjançant les eines ha de ser possible realitzar operacions d'alta, modificació o esborrament de grups d'alumnes, així com la creació d' "escenaris virtuals" pel treball cooperatiu dels membres d'un grup (directoris o "carpetes" per l'intercanvi d'arxius, eines per la publicació dels continguts, i fòrums o xats privats pels membres de cada grup).
- Administració, que permeti la gestió d'usuaris (altes, modificacions, esborrat, gestió de la llista de

classe, definició, assignació i gestió de permisos, perfils i rols, autenticació i assignació de nivells de seguretat) i la gestió d'accions formatives.

- Gestió de continguts, que possibiliten l'emmagatzematge i la gestió d'arxius (visualitzar arxius, organitzar-los en carpetes – directoris- i subcarpetes, copiar, enganxar, eliminar, comprimir, descarregar o carregar arxius), la publicació organitzada i selectiva dels continguts de dits arxius i la creació de continguts.
- Avaluació i control de progrés de l'alumnat, que permeti la creació, edició i realització de proves d'avaluació i autoavaluació i de les activitats i treballs avaluables, la seva autocorrecció o correcció (amb retroalimentació), la seva qualificació, assignació de puntuacions i la ponderació de les mateixes, el registre personalitzar i la publicació de qualificacions, la visualització d'informació estadística sobre els resultats i el progrés de cada alumne i l'obtenció d'informes de seguiment.

Material virtual d'aprenentatge:

El material virtual d'aprenentatge per l'alumnat mitjançant el que s'imparteixi la formació es concretarà en el curs complet en format multimèdia (que mantingui una estructura i funcionalitat homogènia), havent d'ajustar-se a tots els elements de la programació (objectius i resultats d'aprenentatge) d'aquest programa formatiu que figura en el Catàleg d'Especialitats Formatives i contingut el qual, compleixi aquests requisits:

- Com a mínim, ser l'establert en el citat programa formatiu del Catàleg d'Especialitats Formatives.
- Referit tant als objectius com als coneixements/capacitats cognitives i pràctiques, i habilitats de gestió, personals i socials, de manera que en el seu conjunt permetin aconseguir les resultats d'aprenentatge previstos.
- Organitzar-se a través d'índex, mapes, taules de continguts, esquemes, epígrafs o titulars de fàcil discriminació i seqüenciar-se pedagògicament de tal manera que permetin la seva comprensió i retenció.
- No ser merament informatiu, promovent la seva aplicació pràctica a través d'activitats d'aprenentatge (autoavaluables o valorades pel tutor-formador) rellevants per l'adquisició de competències, que serveixi per verificar el progrés de l'aprenentatge de l'alumnat, fer un seguiment de les seves dificultats d'aprenentatge i donar el suport adequat.
- No ser exclusivament textuals, incloent recursos variats (necessaris i rellevants), tant estàtics com interactius (imatges, gràfics, àudio, vídeo, animacions, enllaços, simulacions, articles, fòrums, xat, etc) de forma periòdica.
- Poder ser ampliat o complementat mitjançant diferents recursos addicionals als que l'alumnat pugui accedir i consultar a voluntat.
- Donar lloc a resums o síntesi i a glossaris que identifiquin i defineixin els termes o vocabulari bàsic, rellevant o claus per la comprensió dels aprenentatges.
- Avaluar l'adquisició durant i a la finalització de l'acció formativa a través d'activitats d'avaluació (exercicis, preguntes, treballs, problemes, cassos, proves, etc.), que permetin mesurar el rendiment o desenvolupament de l'alumnat.

Requisits oficials de les entitats o centres de formació

Estar inscrit en el Registre d'entitats de formació (Serveis Públics d'Ocupació)

DESENVOLUPAMENT MODULAR

MÒDUL DE FORMACIÓ 1: PROTECCIÓ BÀSICA DE SISTEMES, DISPOSITIUS I CONTINGUTS DIGITALS**OBJECTIU**

Identificar els riscos associats a l'ús de dispositius tecnològics per aplicar mesures de seguretat a sistemes, dispositius i continguts digitals.

DURADA EN QUALSEVOL MODALITAT D'IMPARTICIÓ: 10 hores

Teleformació: Durada de les tutories presencials: 2 hores

RESULTATS D'APRENENTATGE**Coneixements/ Capacitats cognitives i pràctiques**

- Descripció dels principals riscos associats a l'ús de dispositius tecnològics
  - Robatori i pèrdua de dispositius i dades
  - Suplantació d'identitat
  - Programari maliciós
  - Enganys i estafes
- Aplicació de mesures bàsiques de protecció i seguretat
  - Seguretat en les comunicacions
  - Ús de xarxes de connexió a internet: wifi , xarxes públiques.
  - Dispositius digitals: contrasenyes i bloqueig de pantalla
  - Descàrregues o accessos involuntaris a programes maliciosos
- Aplicació de mesures de seguretat a continguts digitals
  - Còpies de seguretat
  - Actualització del sistema operatiu
  - Actualització dels programes i/o aplicacions
  - Automatitzar les còpies de forma periòdica.
- Navegació dins de l'entorn virtual d'aprenentatge on es realitza el programa formatiu
  - Inici i tancament de sessió.
  - Utilització dels canals de comunicació: fòrum, xat, missatgeria
  - Accés als continguts d'aprenentatge del programa
  - Lliurament d'activitats pràctiques i realització de qüestionaris.

Habilitats de gestió, personals i socials

- Conscienciació dels riscos que comporta l'ús de dispositius digitals.
- Valoració de la importància de l'aplicació de mesures de seguretat als dispositius tecnològics i continguts digitals
- Interès per l'actualització permanent en la protecció dels dispositius digitals

Resultats que obligatòriament han d'adquirir-se en presencial

S'hauran de realitzar de forma presencial totes aquelles accions corresponents als casos pràctics següents:

- Navegació a l'entorn virtual d'aprenentatge on es fa el programa formatiu
  - Inici i tancament de sessió.
  - Utilització dels canals de comunicació: fòrum, xat, missatgeria
  - Accés als continguts d'aprenentatge del programa
  - Lliurament d'activitats pràctiques i realització de qüestionaris.

MÒDUL DE FORMACIÓ 2: INICIACIÓ A LA PROTECCIÓ DE DADES PERSONALS I LA SEVA PRIVACITAT

OBJECTIU

Identificar les dades que es proporcionen durant l'ús de les tecnologies digitals per aplicar mesures de protecció de les dades personals i la seva privacitat.

DURADA EN QUALSEVOL MODALITAT D'IMPARTICIÓ: 10 hores

Teleformació: Durada de les tutories presencials: 0 hores

RESULTATS D'APRENTATGE

Coneixements/ Capacitats cognitives i pràctiques

- Identificació de les dades que es proporcionen en els serveis en línia.
  - Condicions d'ús i polítiques de dades
  - Galetes
  - Motius d'acceptació o rebuig de les condicions
  - Enganys i estafes
- Identificació i descripció dels nivells de protecció de dades personals
  - Tipologies de dades personals i classificació.
  - Tractament de les dades: finalitats, període d'emmagatzematge, etc.
  - Accés, modificació i eliminació de dades
  - Normativa de protecció de dades
  - Tractament de dades de menors i col·lectius vulnerables
- Aplicació de les opcions de privacitat
  - Configuració de la privacitat
  - Dades del perfil públic
  - Permisos d'accés i visualització de les dades personals
- Execució de transaccions electròniques bàsiques amb seguretat
  - Paràmetres de seguretat abans de la transacció.
  - Detecció de casos simples de suplantació d'identitat en missatges electrònics
  - Condicions d'ús i nivell de les dades personals a introduir.

Habilitats de gestió, personals i socials

- Capacitat per reflexionar i valorar la conveniència de facilitar les dades personals segons el servei a utilitzar.
- Demostració d'actituds responsables a l'hora d'acceptar o rebutjar condicions d'ús i les polítiques de dades personals en l'ús de serveis en línia i aplicacions.

- Sensibilitat sobre la importància de respectar la protecció de les dades personals de menors i col·lectius vulnerables.

MÒDUL DE FORMACIÓ 3: PROTECCIÓ BÀSICA DE LA SALUT, EL BENESTAR I L'ENTORN.

OBJECTIU

Identificar els riscos per la salut, el benestar personal i l'entorn relacionats amb els dispositius tecnològics i fer un ús responsable de la tecnologia.

DURADA EN QUALSEVOL MODALITAT D'IMPARTICIÓ: 10 hores

Teleformació: Durada de les tutories presencials: 0 hores

RESULTATS D'APRENTATGE

Coneixements/ Capacitats cognitives i pràctiques

- Diferenciació de postures quan es fan servir dispositius digitals
  - Postures adequades
  - Postures incorrectes
  - Mesures ergonòmiques en ús de dispositius digitals
- Reconeixement dels riscos per la salut en l'ús de dispositius digitals
  - Desconnexió digital
  - Conductes addictives
  - Mal ús / abús
- Identificació dels principals perills associats a continguts digitals
  - Ciberassetjament
  - Sexting / Grooming
  - Violència de gènere digital
  - Mesures per evitar la propagació
- Aplicació de les mesures de protecció del medi ambient
  - Residus tecnològics
  - Reutilització i reciclatge de dispositius
  - Consum eficient
  - Estalvi energètic
  - Consum sostenible de dispositius digitals

Habilitats de gestió, personals i socials

- Conscienciació dels riscos per a la salut associats a l'ús de les tecnologies digitals.
- Desenvolupament d'actituds responsables al consum sostenible de la tecnologia digital
- Sensibilització davant dels perills associats a determinats continguts digitals.
- Valoració de la importància de l'aplicació de mesures de control parental i protecció digital per a menors i col·lectius vulnerables.

MÒDUL DE FORMACIÓ 4: IDENTITAT, PERFILS I ACTUACIÓ CÍVICA DIGITAL**OBJECTIU**

Construir una identitat digital en funció dels objectius personals i/o professionals per a desenvolupar-se en l'entorn digital de forma respectuosa i cívica.

DURADA EN QUALSEVOL MODALITAT D'IMPARTICIÓ: 10 hores

Teleformació: Durada de les tutories presencials: 0 hores

RESULTATS D'APRENTATGE**Coneixements/ Capacitats cognitives i pràctiques**

- Construcció de la identitat digital
  - Definició i característiques de la identitat digital
  - Reputació digital
  - Creació de perfils
  - Formes de treballar la identitat digital
  - Riscos i beneficis associats a la identitat digital
- Aplicació d'actuacions cíviques en l'entorn digital
  - Normes de comportament: La Netiqueta
  - Drets de la propietat intel·lectual i llicències d'ús.
  - Privadesa de les persones
  - Drets a la llibertat d'informació i d'expressió en entorns digitals
  - Carta pels drets i les responsabilitats digitals. Especificacions autonòmiques
  - Detecció de perfils problemàtics i notícies enganyoses.

Habilitats de gestió, personals i socials

- Conscienciació dels beneficis i riscos de tenir identitat digital.
- Desenvolupament d'actituds responsables respecte als drets de propietat intel·lectual quan s'utilitzen continguts digitals.
- Demostració d'actituds de respecte per la intimitat personal i l'honor d'altres persones en entorns digitals.
- Valoració de la importància de la defensa dels drets a la llibertat d'informació i expressió.
- Capacitat d'implicació davant la vulneració de drets digitals.
- Desenvolupament d'actituds crítiques davant notícies enganyoses i perfils problemàtics.

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

L'adquisició de competències digitals requereix d'una metodologia d'aprenentatge molt pràctica, aprenent fent i detectant els propis errors o problemes. El rol de la persona formadora és d'acompanyament i guia en el procés de resolució de dubtes i problemes, facilitant a l'estudiant cerca la seva pròpia solució. També la persona formadora ha de promoure un rol actiu i participatiu de l'alumnat facilitant espais d'interacció i comunicació dins de la plataforma de teleformació.

Les competències digitals són assolides plenament quan les desvinculem de programes o aplicacions concretes, per tant cal globalitzar l'ús de tecnologies digitals oferint varietat d'aplicacions i cercant els paràmetres comuns en les eines amb les mateixes funcionalitats.

AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE EN L'ACCIÓ FORMATIVA

- L'avaluació tindrà un caràcter teòric-pràctic i es realitzarà de forma sistemàtica i continua, durant el desenvolupament de cada mòdul i al final del curs.
- Pot incloure's una avaluació inicial i de caràcter diagnòstic per detectar el nivell de partida de l'alumnat.
- L'avaluació es portarà a terme mitjançant els mètodes i instruments més adequats per comprovar els diversos resultats d'aprenentatge, i que garanteixin la fiabilitat i validesa de la mateixa.
- Cada instrument d'avaluació s'acompanyarà del seu corresponent sistema de correcció i puntuació en el que s'expliciti, de forma clara i inequívoca, els criteris de mesura per avaluar els resultats assolits pels alumnes.
- La puntuació final assolida s'expressarà en termes d'Apte/No apte.
- L'avaluació inclou un cas pràctic per mòdul i un qüestionari final sobre els continguts del curs.